

.IDK

Opole, dnia 05 lutego 2019 roku

Pani

Joanna Czochara

Radna Województwa Opolskiego

Szanowna Pani,

odpowiadając na złożoną interpelację w sprawie pomocy dla osób starszych z ograniczeniami w poruszaniu się i przemieszczaniu, uprzejmie informuję, iż Samorząd Województwa Opolskiego na bieżąco analizuje sposób zaspokajania potrzeb osób starszych w naszym województwie. Działania takie są realizowane poprzez coroczne badanie „Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Opolskiego”, która w znacznym stopniu dotyka problematyki sprawowania szeroko pojętej opieki nad ludźmi starszymi oraz niepełnosprawnymi. Badanie takie od 2011 roku wykonuje, działające przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Opolu - Obserwatorium Polityki Społecznej. Ponadto Obserwatorium opracowuje i publikuje na stronie internetowej wiele badań i analiz dotyczących aktualnych problemów polityki społecznej w województwie – znaczna ich część dotyczy sytuacji osób starszych w województwie – są to:

badania regionalne:

wykluczenie społeczne, starość, aktywna polityka społeczna, poziom życia mieszkańców, pomoc społeczna - badania.

analizy:

ubóstwo, pomoc społeczna, diagnoza społeczna, struktura dochodów, zaburzenia psychiczne, polityka prorodzinna, niepełnosprawność, potrzeby szkoleniowe i informacyjne, ekonomia społeczna.

Ze wszystkimi wymienionymi powyżej publikacjami można się zapoznać na stronie www.ois.rops-opole.pl

Między innymi w badaniu pt. „Polityka senioralna w województwie opolskim, problemy osób starszych – funkcjonowanie placówek opiekuńczo-leczniczych, oddziałów geriatrycznych, eurosieroctwo, formy opieki i pomocy” – przedstawionego na Komisji Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych Sejmiku Województwa Opolskiego 19 grudnia 2016 r., ukazana została bardzo dokładnie pogłębiona analiza sytuacji osób starszych w województwie. Jednakże dane zawarte w materiale dotyczą 2015 roku, stąd też nie zamieszczamy w obecnej odpowiedzi rekomendowanych w nim

wytycznych, gdyż wprawdzie sytuacja demograficzna przebiega zgodnie z ujętymi w materiale przewidywaniami, jednakże działania samorządów spowodowały polepszenie sytuacji osób starszych i powstania większej liczby miejsc opieki dla seniorów.

Na podstawie zebranych przez ROPS w Opolu danych stwierdzić można, że na terenie woj. opolskiego funkcjonowało w 2017 roku 20 dziennych domów pomocy (inaczej zwanych dziennymi domami pobytu lub ośrodkami wsparcia dziennego), w których było 1 510 miejsc (o 3% więcej niż w 2016 r.), ponieważ powstały 3 nowe DOMY – Senior–Wigor w Niemodlinie (na 16 miejsc), Dzienny Dom Pomocy w Polskiej Cerekwi (na 15 miejsc) oraz Dzienny Dom Pomocy w Łubnianach – na 10 miejsc (uruchomiony w ramach realizacji w partnerstwie z ROPS w Opolu z projektu RPO WO).

Tabela 1 Liczba Dziennych Domów Pobytu oraz miejsc w tych domach w 2017 roku w woj. Opolskim.

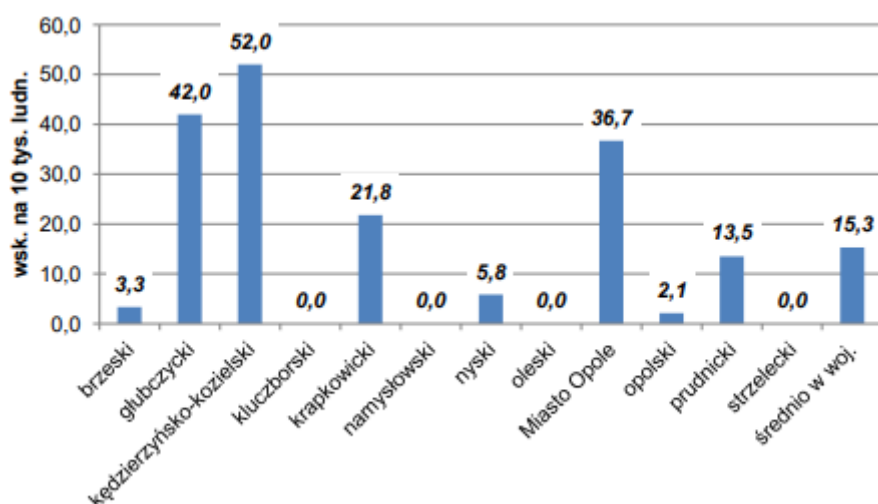
Lp.	Gmina	Dzienne domy pomocy wg powiatów woj. opolskiego w 2017 r.	
		Liczba domów	Liczba miejsc
1	Brzeg	1	30
2	Głubczyce	1	194
3	Kędzierzyn-Koźle	5	480
4	Polska Cerekiew	1	15
5	Krapkowice	1	70
6	Zdzieszowice	2	70
7	Nysa	1	80
8	Łubniany	1	10
9	Miasto Opole	4	470
10	Niemodlin*	1	16
11	Prudnik	1	60
12	Głogówek**	1	15
12	RAZEM WOJ.	20	1 510

*w tym: 1 Dom Senior-Wigor w Niemodlinie (16 miejsc)

**w tym: 1 Dom Senior Wigor w Głogówku(15 miejsc)

Źródło: gminne oceny zasobów pomocy społecznej woj. opolskiego w 2017 r.

Wykres 1 Liczba miejsc w domach dziennego pobytu woj. opolskiego na 10 tys. ludności w 2017 r. (wskaźnik wg powiatów)

W 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, największą liczbą miejsc w stosunku do liczby ludności dysponował powiat kędzierzyńsko-kozielski - 52 na 10 tys. mieszkańców (w 2016 r. było 50), a najmniej miał powiat opolski ziemski – 2,1 (mimo uruchomienia w Łubnianach i Niemodlinie dwóch nowych domów) oraz powiat brzeski (3,3). Jednak nadal w 4 powiatach (kluczborskim, namysłowskim, oleskim i strzeleckim) w 2017 roku nie funkcjonowały DDP.

W 2017 r. koszt utrzymania Domów Dziennego Pobytu (finansowany przez budżet gmin oraz ze środków budżetu państwa i UE) wyniósł 9 121 tys. zł (w 2017 r. miesięczny koszt utrzymania jednego miejsca wynosił ok. 503 zł).

Odpowiadając na Pani zapytanie dotyczące zaplanowania wydatków w projekcie Budżetu Województwa Opolskiego na rok 2019, dotyczących: funkcjonowania oraz budowy, modernizacji i adaptacji DDP należy jednoznacznie wskazać, iż na mocy art. 17 ust 2 oraz art. 19 ust 1 pkt. 11 ustawy o pomocy społecznej, **organem zobligowanym do prowadzenia ośrodków wsparcia dziennego** (miedzy innymi należą do nich domy dziennego pobytu) **jest gmina i powiat**. Jest to dla tych jednostek zadanie własne, czyli finansowane z budżetu gminy lub powiatu

Mając na uwadze wysokie zapotrzebowanie na powyższe usługi Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłasza od kilku lat nabory w ramach otwartego konkursu ofert do programu „Senior +” (wcześniej Senior –Wigor), do którego mogą przystępować jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Program ma na celu wsparcie JST w budowaniu lub przystosowaniu obiektów na potrzeby DDP jak również wsparcie w bieżącym funkcjonowaniu już istniejących w gminach lub powiatach DDP. Zadaniem takiego Domu jest udzielenie wsparcia w dziedzinie edukacji, kultury, aktywności fizycznej lub kinezyterapii oraz zapewnienie posiłku.

Samorząd Województwa Opolskiego nie występował o takie środki, gdyż z racji swoich zadań powinien wspierać mieszkańców z terenu całego województwa. Docelowo w każdym powiecie ma funkcjonować DDP, w związku z tym prowadzenie takiej placówki przez SWO staje się bezzasadne (uczestnicy mając świadczone takie usługi w gminie i powiecie w którym zamieszkują, ze względu na odległość wybiorą placówkę najbliższą). Ponadto zadanie takie nie jest zadaniem własnym Samorządu Województwa. Niemniej jednak Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu, jako jednostka podległa Samorządu Województwa Opolskiego przygotowuje i realizuje projekty finansowane ze środków UE w ramach RPOWO 2014-2020 mające na celu inicjację usług opiekuńczych świadczonych (jak najbliższej miejsca zamieszkania) na rzecz osób starszych i niesamodzielnych.

Odpowiadając na pozostałe elementy zapytania, dotyczące finansowania zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych, neurologopedycznych należy wskazać, iż Samorząd Województwa Opolskiego - w obszarze pomocy i integracji społecznej, realizuje zadania polegające na promowaniu działań zwiększających skuteczność pomocy społecznej, inspirowaniu nowych rozwiązań, a także wdrażaniu celowych programów służących realizacji zadań pomocy społecznej i ich dofinansowaniu. Szczególną rolę w tych działaniach pełni realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (w tym własnego Programu „Opolskie dla Rodziny”), finansowanego ze środków UE oraz programów operacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, zwłaszcza Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, służących poprawie skuteczności pomocy społecznej oraz instytucji systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, a także sektora ekonomii społecznej.

W ramach realizacji RPO WO 2014-2020 wykonywane są projekty polegające na bezpośrednim wsparciu osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz dzieci i młodzieży umieszczonej w systemie pieczy zastępczej. Celem wsparcia tych grup ludności, Samorząd Województwa Opolskiego (wg stanu na 31 marca 2018 r.) podpisał umowy na dofinansowanie realizacji 101 projektów, w ramach których wsparcie otrzyma ponad 14 tys. osób. Wartość projektów wyniesie 280 434 tys. zł, w tym dofinansowanie UE 193 709 tys. zł.

Tabela 2 Projekty realizowanych w ramach RPO WO na lata 2014-2020 w obszarze integracji społecznej

Lp.	Obszar wsparcia	Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem w projektach realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020 (wsparcie bezpośrednie osób)			
		Liczba projektów	Liczba uczestników / miejsc	Wartość projektu (w tys. zł)	Dofinansowanie UE (w tys. zł)
1	8.1. Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych, w tym (usługi zdrowotne):	36	7 959	63 458	53 942
2	seniorzy i osoby niepełnosprawne	28	5 639	39 399	33 493
3	opieka nad matką i dzieckiem	8	2 320	24 059	20 449
4	8.1 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych, w tym (usługi społeczne):	15	2 283	24 287	20 641
5	piecza zastępcza	9	1 683	14 546	12 361
6	seniorzy i osoby niepełnosprawne	6	600	9 741	8 280
7	8.2. Włączenie społeczne	32	2 174	44 422	37 751
8	8.3. Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej	2	1 121	8 162	6 936
9	10.1.2. Infrastruktura usług społecznych	16	807	140 105	74 439
	Razem	101	14 344	280 434	193 709

Zródło: opracowanie własne ROPS w Opolu na podstawie informacji przekazanej przez Departament Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO, kwiecień 2018 r.

Działanie 8.1.

Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych - wybrano 36 projektów w zakresie rozwoju usług zdrowotnych, w których bezpośrednio wsparcie otrzyma 7 959 osób, w tym 1 926 osób z niepełnosprawnościami. Projekty umożliwią rozwój infrastruktury ochrony zdrowia w zakresie profilaktyki zdrowotnej mieszkańców regionu, poprzez m.in. wsparcie działalności lub tworzenie dziennych domów opieki medycznej, zapewnienie niezbędnego transportu, rozwój działań wpływających na poprawę stanu zdrowia osób starszych, w tym z niepełnosprawnościami (w ramach rehabilitacji ruchowej, psychiatrycznej i logopedycznej oraz zwiększenia dostępu do sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego), a także realizację usług zdrowotnych w zakresie opieki nad matką i dzieckiem.

W ramach dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych - wybrano 15 projektów w zakresie rozwoju usług społecznych, w których bezpośrednio wsparcie otrzyma 2 283 osoby. Projekty umożliwią rozwój usług społecznych (opiekuńczych, rehabilitacyjnych, aktywizujących dla osób starszych i niepełnosprawnych), kształcenie kadr oraz opiekunów nieformalnych, rozwój opieki wytchnieniowej, udostępnianie sprzętu rehabilitacyjnego, upowszechnianie teleopieki medycznej i opiekuńczej, a także wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach działań profilaktycznych.

Działanie 8.2.

Włączenie społeczne - wybrano 32 projekty, w których bezpośrednie wsparcie otrzymają 2 174 osoby, w tym 517 osób z niepełnosprawnościami. Projekty umożliwią rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz rodzin i dzieci w pieczy zastępczej, a także rozwoju usług reintegracji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Działanie 8.3.

Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej – wybrano 2 projekty, w ramach których wsparcie otrzyma 1 121 osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Celem projektów jest wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie, w tym wzrost zatrudnienia w gospodarce społecznej, zwiększenie integracji społecznej i upowszechnienie idei ES, oraz wsparcie Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionach woj. opolskiego (północnego, środkowego i południowego). Realizatorem jednego z projektów jest ROPS w Opolu.

Poddziałanie 10.1.2

Infrastruktura usług społecznych – **zawarto 16 umów dotyczących realizacji projektów, mających na celu rozwój miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych. Tworzone będą ośrodki wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych, tj.: dzielne domy pomocy (na 160 miejsc), placówki całodobowej opieki (436 miejsc) oraz mieszkania wspomagane (211 miejsc)**. Łącznie przewiduje się utworzenie 807 miejsc opieki i wsparcia. Projekty będą realizować podmioty komercyjne w gminach: Kolonowskie, Głogówek, Strzeleczy, Jemielnica, Zawadzkie, Murów, Dąbrowa, Kluczbork, Praszka, Opole, Turawa, Głuchołazy, Tarnów Opolski, Olszanka, Gorzów Śląski oraz Prószków. Wartość projektów wynosi 140 105 tys. zł, w tym dofinansowanie UE 74 439 tys. zł.

Poddziałanie 10.1.1.

Realizowane są projekty usprawniające infrastrukturę ochrony zdrowia (wyposażenie oddziałów szpitalnych w sprzęt, innowacyjne metody leczenia, w tym dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych).

Nie można w odpowiedzi pominąć programu który wprawdzie bezpośrednio nie wpływa na sytuację osób starszych, jednakże pośrednio będzie determinował rozwój usług społecznych dla tej grupy mieszkańców, jest to projekt realizowany w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej i dotyczy inwestycji w poprawę wykształcenia kadr zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji społecznej (Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Oś priorytetowa Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, PO WER 2014-2020). Celem projektu jest uzyskanie przez pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej (186 osób) specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny w zakresie przygotowania specjalistycznego na kierunku praca socjalna z osobami starszymi. Tematyka specjalizacji obejmuje m.in. szczegółowe metody pracy socjalnej z osobami starszymi, problematykę starości w ujęciu interdyscyplinarnym, hospitalizację instytucji działających w obszarze pracy socjalnej z osobami starszymi. Okres realizacji projektu: listopad 2017 r. – październik 2019 r.

Reasumując, Samorząd Województwa Opolskiego w swoim budżecie na 2019 rok nie zaplanował środków finansowych (poza środkami, które będą przeznaczone na wkłady własne do projektów unijnych) na bezpośrednią realizację wskazanych w Pani zapytaniu zadań.

Natomiast w 2019 przewiduje się ogłoszenie kolejnych konkursów w zakresie opieki nad osobami starszymi, w tym z niepełnosprawnościami (zarówno usługi zdrowotne, jak i społeczne) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

Dziękując za zainteresowani Pani Radnej tym ważnym tematem chciałbym zapewnić, że poprzez szereg zrealizowanych działań o charakterze informacyjno- edukacyjnym, oraz realizację RPO WO 2014-2020, który zawiera pokaźny zasób działań na rzecz poprawy sytuacji w obszarze wsparcia seniorów i rozwoju srebrnej gospodarki, należy oczekiwać, że po 2020 roku nastąpi w naszym województwie znaczna poprawa sytuacji w dostępie do świadczeń z zakresu usług społecznych jak również usług zdrowotnych świadczonych a rzecz osób niesamodzielnych i osób w starszym wieku. Oczywistym jest, że nie będziemy ustawać także w inspirowaniu i poszukiwaniu nowych form wsparcia, w czym mam głęboką nadzieję będziemy wspierani poprzez środki europejskie.

Z poważaniem

Wicemarszałek Województwa Opolskiego

Roman Kolek

Sprawę prowadzi: Izabela Damboń-Kandziora